

האשה רבה פרק עשירי יבמות

צ.

עין משפט
נר מצוה

לב א ב מיי פ"י מהל' תרומות הל' כ:
לב ג ד מיי פ"ד מהל' ציאת מקדש הל' ז
ופ"ד מהלכות קרבן פסח הלכה ב:

תורה אור השלם

1. וְאָכְלוּ אֹתָם אֲשֶׁר
בְּפֶרֶךְ בָּהֶם לְמִלָּא אֶת יָדֵם
לְקַדֵּשׁ אֹתָם וְזָר לֹא
יֵאָכֵל בִּי קֹדֶשׁ הֵם:
שמות כט לג

תוספות ישנים

חָבֵא עָלוּ בְּכֵסֶה דְּלֹאֵל מִיָּד
וְלֹא הָיוּ לִי בְּיָמֵי טוֹמְאָתִי
רָקָה אֶחָד מִשְׁלֵם מִיָּד דְּחֹה לִי
בְּיָמֵי טוֹמְאָתִי, וְכִי וְאִשָּׁי
הִשְׁתַּלְּטוּן עָשִׂין תְּרוּמָה
וְאֶסֶן כִּן הוּא מִיָּד דְּלֹא לִי
לִים בְּיָמֵי טוֹמְאָתִי מִכֵּה אִי
תְּרוּמָה טַעֲמָה מִיָּד אִיחֹר
רָקָה לְעֵסֶד בְּדֵד דְּחֹה מִיָּד
מִמֶּה שֶׁאֵלֶּם וְקִשְׁתָּ דְמֵה לִי
בְּבוֹתוֹ מִיָּד אִשָּׁי וְכִי רִי"ל
דְּנִדְמוּ רִי"ל חוּד מִן
אִתְּלִילֵה וְשִׁמְעִי חִינָא שֶׁפִּסֵּר
לִיחֵן לִמְכַל בְּיָמֵי טוֹמְאָתִי
מִשּׁוֹס דְּנִדְמוּ אֶין
הִשְׁתַּלְּטוּן עָשִׂין תְּרוּמָה
רִי"ל קִשְׁתָּ קִזְמֵר עֲבָד
הוּא מִפְּסֵד עֲמָנוּ וְיִתֵּר
מִמֶּה שֶׁפִּסֵּר, הִכֵּס כִּן אִת
הִכֵּס לִי מִשְׁלֵם אִיחֹר כִּי
בְּדֵד וְאִת חֵן בִּן הִכֵּס כִּן
לְסַפֵּק: שִׁילֵם מִשְׁוֹס
קִשְׁתָּ טוֹמִסֶס אֲחֹר מִשְׁוֹס
רִי מִחֵל שְׂבוּגֵס שְׁמִילוּן
שְׁמִילוּן מִיָּד מִשְׁוֹס לִי
מִשְׁלֵם מִיָּד מִשְׁוֹס לִי דְמִסֵּס
מִשְׁלֵם לֹא הִי שְׁמִילוּן
שְׁמִילוּן שִׁמְעִי נִשְׁעֵן
תְּרוּמָה לֹא תִרְעִיד מִשְׁוֹס
בְּפִסֵּר כֹּל שַׁעֲה גִבִּי לְפִי
מִיָּד מִשְׁלֵם לִי אֲחִירִין
לִי מִדֵּה מִשְׁלֵם אֲחִירִין
לְהַסְתֵּר גִּבִּי אֲכֵל דְּרִגּוֹת
וְכִי וְאִל דְּחִירִי רִשָּׁה שִׁילֵם לִי
כִּי מִהֲלוּן עֲמָנוּ
שְׁמִילוּן כֶּן לְהִסָּק מִמֶּה
הִתְרוּמָה אֲחִירִין שְׁמִילוּן
וְיִתֵּר נִדְמוּ אֶין שְׁמִילוּן
שְׁמִילוּן דְּלֹאֵל מִיָּד רִקְקֵן
עֲמָנוּ וְיִצְאָה אֶין מִשְׁלֵם דִּי
לִי קִשְׁתָּ עֲלֵיהּ וְיִצְאָה: וְהֵא
הִכֵּה דְּמִדְּאִירְיֹאֵלִשׁ שְׁמִילוּן
עֲמָנוּ, עֲמָנוּ אֶין לֹא חֵן
וּמִקְדֵּשׁ בְּהוּ אֲשֶׁה קְדוּשָׁי
קְדוּשָׁי, וְאִתִּי לִמֶּה לִי
לְמַחֲר כִּן גִּבִּי וְאִתִּי
הִכֵּה דְּמִדְּאִירְיֹאֵלִשׁ שְׁמִילוּן
עֲמָנוּ, עֲמָנוּ אֶין תְּרוּמָה
וְאֲסִרִין לְרִסֵּס אֲחִירִין
שְׁמִילוּן, וְאִתִּי לִי חֵן
חֵן וְשִׁמְעִי לְרִסֵּס, רִי"ל אֶין
הוּא אֲחִירִין כִּי הוּא מִיָּד
לְעִיר דְּרִי"ל שְׁמִילוּן
שְׁמִילוּן לְעֵן שְׁלֵם יִצְאָה
לְכָן אֲלֵה אֲחִירִי לִי
הִכֵּס עֲלֵיהּ אֶין תְּרוּמָה
וְאֵל וְכִי וְלֹאֲסֵל עֲלֵה
מִחֵרֵף הִפְסֵד מִדְּאִירְיֹאֵלִשׁ
עֲמָנוּ
וְקְדוּשָׁי שְׁמִילוּן וְכִי
אֲחִירִין שְׁמִילוּן אֲחִירִין
יִיחֵה לְכָן חֲלֵק גִּבִּי וְאִתִּי
אֶין קְדוּשָׁי קְדוּשָׁי וְאִתִּי
מִשּׁוֹס בְּיָם יֵשׁ כִּי בְּכָאן
לְעִיר הִקְדוּשָׁי שְׁמִילוּן
נִדְמוּ תְּמוֹנָה וּמִפְּסִינִן
קְדוּשָׁי וְכִי חֲלֵק גִּבִּי דֵּה
אֲחִירִין שְׁמִילוּן אֶין דֵּה
הִפְסֵד רִי"ל דֵּה שִׁיךְ לִמֶּה
שְׁמִילוּן אֶין הִפְסֵד אֶין
הִכֵּה שִׁמְעִי שְׁמִילוּן
וּמִפְּסִינִן דֵּה מִשּׁוֹס אֲכֵל
לִי הִכֵּה אֲכֵל לִי שְׁמִילוּן
וְלִמֶּה יִצְאָה רִי"ל מִשּׁוֹס:

לכהן גדול דהתם רבנן הוא דקנסוה דלא יפר חבל אלמנה לכהן
גדול כי היכי דלא קנסוה בזמנא דהא יש לה כמזבזבז דאמר לעיל
(דף פה.) ה"נ לא קנסוה בהפרת נדרים:

ואוכלת בנינו תרומה בתרומה דרבנן. ולא צעי לאוקומי

אפי' בתרומה לאורייתא ומסוס דקטן
אוכל נבילות הוא דהא בעיא היא
בפ' חרש (לקמן קיג: וקד: ושס) אי בית
דין מצווין להפרישו או לא ולא
איפשיטא ועוד לאוכלת בגינו משמע
דאפי' כי גדלה אוכלת מכה זה אע"פ
שעדיין לא בעל:

אבל תרומה שמאה משלם בו.

בתרומה לא שיך לפטור
משום דקס ליה דדרבה מיניה אפילו
לאציי דאית ליה (במזכות דף ז')
אליבא דר' נחויא בן הקנה דלפילו
במיתה בידי שמים הוא עושה כמיתה
בידי אדם לתשלומין דשאני תרומה
דגלי קרס בדקא יוסק חמישימו
ועליו ועוד א"ר ינאח דתשלומין
דתרומה לכפרה קאתו ולא שיך קס
ליה דדרבה מיניה דדאמר במסכת
תרומות (פ"ו משה ד) שאפי' אם
רצה הכהן למחול אינו יכול למחול
ושאפי' אכל תרומה משל עצמו מפרש
קמן הראוי להיות קדש לעצמו ויכ
משמע בפרק כל שעה (פסחים ז') וס'
דלרבי יוסי דשרי חמץ בפסח דהנאה
דהאכל תרומת חמץ בפסח במזיד
פטור מן התשלומין לרבי נחויא בן
הקנה אבל בשוגג חייב אע"ג דלא
גלי קרא בכרת אלא משום דבשוגג
איתו תשלומין לכפרה ואפשר דאם
אכל תרומה במזיד שיפטור לרבי
נחויא בן הקנה משום דבמזיד לא
לכפרה שהרי הכהן יכול למחול
כדחתן במסכת תרומות (פ"ו מ"א)
א"ר מיחייב משום דמדאגבהה קנייה
דדאמר באלו נערות (במזכות דף ז')
(ספ' ז') בשוגג תשלומין תשלומין
בו' אין לפרש האי שוגג ומזיד
האכילה קאי כדפירש ריב"ז אבל
התשלומין קאי במזיד דאם בן במזיד
אמאי אין תשלומין תשלומין דלפילו

ד' אַתשלוּמין קאָי כדפירש צקוטערס ווהיא דקאמער ווהינן צה צמוד
אײס נעשׂין תרומה טמאה מכל מקום חבא עליו צרכה דנפסקד הוא
רומה פהורה ב'ו' ווא"ס אי פלי דמיס משלס כשמשלס כאן חולין
מיס כתרומה פהורה שאכל ויש לומר דמשלס חולין טמאים כל כך
ומכל מקום קנסין ליה כשמשלס צמוד אע"פ שסיס דמי תרומה
וא"ס ולמה אינו מדקדק דמדאורייתא תשלומין נעשית תרומה
מלי לומר דלזין תשלומין תשלומין קאמער היינו לגבי א"ס דדרי
וס דהפקר צ"ד היה הפקר כדאמר לעיל (דף קט ע:) ואמר ר"י דהכא אין
ייתא ארצויי מרצה דתנן ע"ל מה הציץ מרצה ב'ו' תימה דהקומן
בינא ורב שילא חד אמר טומאה בין צשוג בין צמוד וריקתו צשוג
וייירי מדאורייתא וחדא מרבינן ואומר ר"י דהתם לא מלי לשנויי דהך
ורצה דמשמע כיון דקמי סתמא דפסק הלכה אחא לאשמועינן דבין
דקמי דאיך מרצה בין צשוג בין צמוד אטומאה או אוריקה למר
ו בין צשוג בין צמוד ונראה לר"י דהכא סברא פליגי דמר סבר
וי מראה צשעה שמטמא ומר סבר צוריקה שיין למיקנס טפי שמקריב
לא מילתא טפי:

ה' ב'מה שה'אין מ'ר'ה על ה'ב'ש'ר ד'מ'ש'ו ל'ה' כ'י ט'ו'ר ל'מ'י'ק'ב'ע'י ב'פ'י'ג'ו'ל
ל'ה'מ'י'ר ב'ש'ר ב'א'כ'י'ל'ה ל'א מ'ה'נ'י ר'י'ט'י צ'ך ד'מ'ו'כ'ה ה'ת'ס: ב'י'ן ב'י'ח'י'ד
מ'ר ה'ו'ת'ר'ה ב'נ'ב'ו'ר ל'א ב'ע'י צ'ך ל'ר'ו'י'י ד'מ'ו'כ'ה ב'כ'י'ל'ד ל'ו'ל'י'ן (ש'ס):
כ'ו'ל'ה'ו

זה דה ואחד זה. שוגג ומיד, תשלומי תשלומין. וכן נעשין מרומה וממון כסן ואם קצט תשלומין. אמאי קצט ליה אמוד דהי תשלומין, הא לא הוה תשלומין גרועין, דאכל מיניה. תמחלם דחו ליה בימי תמחלם ואפי' דקוף סוף. וכן נעשין מרומה וכו' חו ליה דהא טמא לא כ' טאס חולין. וכן סטריין פן תמחלן (שם). שבועה תשלומי תשלומין. דאם תמחל סטרו וזילא ושגג תשלומין, במודי. שיע שטמאין הן, אין תשלומי תשלומין. דקטסו במודי לא הורבד. ליתם דבר קרינ' נאכל לכסין דקטסו, אלא בעלם תמכסר, דיון (שם). וכן ויקם דבר אסורא דרענ' אלא דמל' ויורמא וכן למכסילא דל' (שם) (שם) וי' דין ונשטמא דהס פן שטמא דהס פן שטמא הלכ' אפי' מרעל. ולא שיהא דבר טמא נאכל, דאין פן דבר אין, וקאמר כה' ש"מ שכלא פסין דאם תמחלמ' שאין פן מרעל, פו זילא פו אכד פסין שבועה אסורא במודי לא הורבד, ביצד' עולין (שם). פליגי דין אמורא, חד אמר וטמאמא אכלי שבועה שוגג מיד ודבי אונס מיד וזבן אונס מיד וזבן אונס מיד מילי נטורי (שם). אונג, קטבדו (שם). ב"ב בריה. קרבני ידע (פסחים (שם)). ואכלי אורח. אמ' הקדשים, איש כופר בהם. פי' ידע דבר שאמרן כ"ז שז' ולא תעשה עשה וז' שחבורה וזל' טעם לדבריהם, אין זה עוקר (שם) (מנחות (שם)).

אלל תרומה. בשוגג: משלם חולין טהורים. דלמתיב (ויקרא כב) ונתן לכהן את הקדש דבר הראוי להיות קדש צפרק כל שעה (פסחים לב:). בשוגג פסולין פסולין. אם בשוגג שילם טמאים כצבור טהורים הם: צמוד אין פסולין פסולין. דקסנין ליה: טבא עליו צרכה ו'.

ואוכלת בגינו תרומה
(6) אבל תרומה טמאה
שילם חולין טמאים
מאיר בשוגג תשלומין
ואחד זה תשלומין
חולין טהורין והוינן
תשלומין תבא עליו
דלא קחזי ליה בימי
דקחזי ליה בימי
לה כדי חסורי
תרומה טמאה
טהורה משלם חולין
טמאים סומכוס אומר
תשלומין
תשלומין והכ"א
תשלומין תשלומין
והא הכא דמדאורייתא
דאי מקדש בהו כהן
ואמור רבנן אין תש
אשת איש לעלמא
דקאמר רבי מאיר דב
טהורין אי הכי סומכ
אחא בריה דרב איקא
איכא בינייהו תא ש
בשוגג הורצה במזיד
אמר

מה הציץ מרצה על הדם ועל הבשר ועל החלל
בין במויד בין באונס בין ברצון בין ביחיד
רבנן לא הורצה וקא הדר מעייל חולין לעזרה
חנינא מאי לא הורצה דקאמר להחזיר בשר באכללו
בו סוף סוף קמתעקרא אכילת בשר וכתבי¹ ואכלו
מלמד² שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים * א"ל³

סובין יכול לשלם תשלומין אין נעשין קדש אלא נראה לר"י דשוגג ו
אין תשלומיו תשלומין תבא עליו ברכה כו' אע"פ דכי משלם חולין
טמאשם יותר ממה שהספיד לכהן: **חסורי מיחסרא בוי אבאי**
טמאין אמאי תשלומיו יהיו והלא הן נעשין תרומה טמאה ואפי'
דכשנעשין תרומה טמאה ישו שום להסקה כתרומה טהורה שאלל
משום דמשלם מידי דלא קפין עליה זביא: **אזיל בהן ומקדש אשה ב**
וקאמרי רבנן דליגין תשלומין והוי חולין ושריין לזרים ואמר ר"י דה
למרייהו ולעולם תרומה הוו ואי' ומאי מדקדק מקידושין דלמא היינו
שייך לומר כן דמה פשע כהן שיש לנו להפקיר ממונו: ויהא הבא דמרא
רבא (מנחות כה): וביכד זולין (פסחים פ: ושם) פריך להו אהדדי ומשני
הורא'ה בזויד לא הורא'ה וחד אמר איפכא והכא משמע דחדא תמנית
דקמני בין בזויד בין בשוגג היינו מדאורייתא אבל מדרבנן בזויד לא
בשוגג בין בזויד מר'ה אפילו מדרבנן והכא מוכח נמי שפיר דמרא
כדאית' ליה ולתר כדאית' ליה מדאורייתא ליכא לפלוני ומר'ה דמרא
דבטומאה איכא למיקנם טפי בזויד דהוי אחתלמא דפסולה ולא עבדי
דבר טמא לגבוה

ועל הפשר. למאן דאמר (פסחים עו.) יש דם אע"פ שאין בשר נפקא ולאפוקיה מידי מעילה כדמפרש צ"כ כיצד לוין (שם עט. ושם א) בין בצבור. כמאן דאמר טומאה דחיה בצבור (אלת) (א) דלמאן

עפֿשן תרומה טמאה מזה שאַלס, במדור אין תשלומיו תשלומין. וקמן פירן אלמא (ספּס.)
 ישלם חרילין טהוריין. משום קנס ואזין עפֿשן תרומה (ספּס.) וחרויני בא במדור אין תשלומיו
 אין נומאה, דלכאון תרומה טומאה גוף מזה ואפֿלי אין טמאה, וקמשלם ליה. מן
 לעומי לא דמי, דאז דאס טמאה (ספּס.) דאמיר לא כרי. עס חסכ (ספּס.) משלם לא
 ולא לא דמי, ואפֿי עס טמאה גריעה (ספּס.) דלכאון טמאין אין מוארזאטא ודען נא לא
 הורא. וחרויני קרבן בעללם תמרינן צין (ספּס.) דלכאון טמאין ודען נא באַלמא (ספּס.)
 אלא מן קרבן לממור לא וזאז חרילין לעזרה (ספּס.) ע"פ חסכ דלכאון ויכריי ביחא. ויבחי
 דאשא אכרן לא נא קדש, עפֿשן לעלם (ספּס.) דאז הרם לעזר וזאז הבשר וזאז החלב.
 ויבשר אפֿי יגע בכל טמא לא יאכל, אלא לא יאכשע אפֿערין דלכאון ככלל זולין (ספּס.)
 ויחיק אס דאז חרילין לא נא להיכר אס חרילין (ספּס.) פירן בשרגין פירן במדור. והאז
 נא טבאגן צין במדור, לא ודא חילאפֿס (ספּס.) פירן באוונן פירן בירצון. מוז וזאז חרילין
 וזאז טמאה בעל חרילין, אלס חרילין דאז מלמא, אלא אפֿי דמי אונס מן זרין (ספּס.)
 מזה כפרה גבי אפֿליה למימרא דאף באַלמא מלואס כפרה (ספּס.) פירן וזאז חרילין
 דער מן הוורם דמלמאלי מיעקא דאז אפֿי כער

מסורת הש"ס

(א) גיטין (ד' ב) פסחים
(טו' א) שם פ' יומא ו.
מנחות כה' וזחסי מה.
גיטין (ד' ז) פסחים נט.
לעיל מ' (יומא סח').
(ב) צינורא ו' משעיר כח
כ' קמח ה'ין מרזא ארזיח.
ו' ציעת ארזא כ' ע"ש
ורזחי מנהרש"א צינורא ו.
חוס' גד"ל שטמא בין
בשוגג כ' דע דעתו פרק
האשם רצה כחזו ארז
ברימא דה'ין כ'.

גליון הש"ס

גנו' א"ל שב ואל תעשה
שאתי. עי' סוטה ח ע"א
תוס' ד"ה אם הם:
רש"י ד"ה תרומה שטאה
כו' דלא חלק הכתוב בו.
עי' חולין קיג ע"ב וז"ע.
ועי' רש"י צבורות יב ע"ב
ד"ה חלה שטאה ויש ליכנס
קפת מעל פי דברי הרש"י
פ"א ח"א דפרי' דמתני'
דהתם פליג אהיא דחולין
הנ"ל וז"ע:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כל דהו וכו' טמאים הס"ד ואח"כ מ"ה והא הבא : (ב) ד"ה קנסו וכו' לשלומי חולין טהורים :

זגהות מהר"ב

[illegible]

מוסף רע"י

אכל תרומה. בשוגג
אפילו ערפא, משלם
חולין טעמא. ולקמן
פיך אמאי משלם טעורין.
האכל תרומה שוגג אינו
מאכל מעות אלא תבואה
ואינו משלם תרומה אלא
חולין מוקמין ועל ידי
השומרין הן נעשין כרומה
שנאמר (ויקרא כב) וזמן
לכנה את הקדש. על
למה נתימא תבואה קודש,
אזלי דבר תבואה לחול
עלוי שס תרומה עשין
עלוי מעות, אלא
מודא משלם חולין (ג'ס'
(ג'ס') בשוגג. אס בשוגג
שלם שאל היה יודע
שסל טעמא. תשלומין

תשלומין. ופטור כלל וכן
בין אשה מקדשה. וחודר
מקדמה טמאה דלא מצי
למכור. מיהו חולין ממזין
מקדמה שוגג לפי מלא
דבגן שמתכוין להפסיד כח
המזכיריה. מרעני מני אשכנז
ועל חולין מרצח. וכן
מקדמה ודוחה כל משפחה
הבשר, אבל נטמא בשר קודם
בין בשוגג בין במזיד אבל זו
אין קרבנות מקדין טומאה.
ישיי דמחוי כפרה שלמה (ד)